

Chambre des Représentants

SESSION 1963-1964.

4 MARS 1964.

PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention créant une Organisation Européenne de Recherches spatiales ainsi que de ses annexes signées à Paris le 14 juin 1962.

RAPPORT ⁽¹⁾

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DES AFFAIRES ETRANGERES ⁽²⁾,
PAR M. RADOUX.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi qui vous est soumis concerne la participation de notre pays à une nouvelle organisation européenne créée en même temps que ELDO (voir rapport séparé à ce sujet) et connue sous le signe ESRO (dénomination anglaise « European Space Research Organization »).

But de ESRO.

Dès 1960 la collaboration européenne dans le domaine de l'espace a été étudiée par un groupe de spécialistes. Une commission préparatoire européenne de recherches spatiales connue sous la dénomination de COPERS fut créée. Elle subsiste jusqu'à la mise en place des structures nouvelles.

⁽¹⁾ Voir également le rapport relatif à ELDO.

⁽²⁾ Composition de la Commission :

Président : M. Van Acker (A.).

A. — Membres : MM. Delwalde, De Schryver, Dewulf, Herbiet, Lefère, le Hodey, Parisis, Scheyven, Tindemans, Wigny, Willot. — Dejardin, Denis, Glinne, Huysmans, Larock, Pierson, Radoux, Terwagne, Van Acker (A.), Van Eynde. — Janssens, Kronacker.

B. — Suppléants : M. Cooreman, Mme De Riemaeker-Legot, MM. Devos (R.), Loos, Moyersoen, Saintraint. — Bracops, Cools, De Keuleneir, Gillis, Grégoire. — Van Offelen.

Voir :

717 (1963-1964) :

— N° 1 : Projet transmis par le Sénat.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1963-1964.

4 MAART 1964.

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van het Verdrag tot oprichting van een Europese Organisatie voor Ruimteonderzoek en van de bijlagen, ondertekend te Parijs, op 14 juni 1962.

VERSLAG ⁽¹⁾

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE ZAKEN ⁽²⁾, UITGEBRACHT
DOOR DE HEER RADOUX.

DAMES EN HEREN,

Het wetsontwerp dat U wordt voorgelegd betreft de deelneming van ons land aan een nieuwe Europese organisatie die terzelfder tijd als de ELDO (cfr afzonderlijk verslag daarover) werd opgericht en bekend staat onder de afkorting ESRO (Engelse benaming « European Space Research Organization »).

Doel van de ESRO.

De Europese samenwerking op het gebied van het ruimteonderzoek wordt sedert 1960 door een groep specialisten bestudeerd. Onder de benaming COPERS werd daartoe een voorbereidende Europese Commissie voor Ruimteonderzoek ingesteld. Deze zal blijven bestaan tot de nieuwe structuren aanwezig zijn.

⁽¹⁾ Cfr ook het verslag betreffende de ELDO.

⁽²⁾ Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Van Acker (A.).

A. — Leden : de heren Delwalde, De Schryver, Dewulf, Herbiet, Lefère, le Hodey, Parisis, Scheyven, Tindemans, Wigny, Willot. — Dejardin, Denis, Glinne, Huysmans, Larock, Pierson, Radoux, Terwagne, Van Acker (A.), Van Eynde. — Janssens, Kronacker.

B. — Plaatsvervangers : de heren Cooreman, Mevr. De Riemaeker-Legot, de heren Devos (R.), Loos, Moyersoen, Saintraint. — Bracops, Cools, De Keuleneir, Gillis, Grégoire. — Van Offelen.

Zie :

717 (1963-1964) :

— N° 1 : Ontwerp door de Senaat overgezonden.

H. — 247.

ESRO a pour but d'assurer et de développer, à des fins exclusivement pacifiques, la collaboration entre Etats-Membres dans le domaine de la recherche et de la technologie spatiale. C'est un organisme purement scientifique et ses préoccupations ont trait exclusivement à la recherche fondamentale.

Les pays suivants font partie de ESRO : la Belgique, la République Fédérale d'Allemagne, l'Autriche, le Danemark, l'Espagne, la France, l'Italie, la Norvège, les Pays-Bas, la Grande-Bretagne, la Suède et la Suisse.

Programme.

Dès maintenant, des plans sont dressés pour les établissements dont l'organisation aura besoin : Centre de technologie et laboratoire à Delft, Centre de calcul à Darmstadt, laboratoire en Italie, base de fusées-sondes au-delà du cercle polaire, en Suède.

ESRO mettra à la disposition des Etats-Membres les laboratoires et équipements techniques nécessaires à l'accomplissement des recherches conçues par les équipes des universités et instituts nationaux.

Elle entreprendra en collaboration avec l'industrie, les recherches technologiques d'avant-garde, indispensables pour la réalisation d'un programme devant présenter des avantages réciproques pour l'Organisation et pour les Nations participantes. Le but de l'ESRO étant purement scientifique, elle ne consacrera ses ressources ni à la construction de véhicules de lancement — fusées sondes ou fusées porteuses de satellites — ni à des réalisations d'intérêt principalement commercial. Elle ne prévoit pas non plus la mise sur orbite de satellites habités.

Intérêt de la participation belge.

Nous avons extrait du projet de loi les paragraphes suivants afin de mettre en évidence l'intérêt que présente cette participation pour notre pays.

« La recherche spatiale, qui doit permettre de connaître la structure, l'état physique de l'espace voisin de la terre et de l'espace interplanétaire, la nature des autres corps célestes et de réaliser des expériences en dehors des limitations imposées sur le plan terrestre, apparaît comme touchant à tous les domaines de la science. Elle constitue un nouvel instrument scientifique dont l'importance est considérable pour l'harmonieux développement scientifique d'un pays.

» La recherche spatiale conduit à des développements importants dans le domaine des connaissances scientifiques de base. Elle permet des applications d'un grand intérêt technique et commercial et développe intensément l'activité industrielle par le nombre et la variété des appareils et des matériaux nécessaires. En effet, il s'agit non seulement de créer l'équipement de mesure, mais de construire la tête de fusée ou le satellite qui comprend les dispositifs de transmission des informations au sol. La recherche spatiale implique également l'utilisation d'une fusée porteuse dont le système de contrôle et la base de lancement sont extrêmement complexes. Enfin, il y a lieu de pourvoir à la réception des signaux, au traitement et à l'analyse mathématique des données recueillies. Sur le plan industriel, il convient particulièrement de noter qu'il sera fait appel à la miniaturisation, à l'électronique, à l'électrotechnique, à l'industrie mécanique; que l'automatisation et la télécommande en général

Het doel van de ESRO is de samenwerking tussen de Lid-Staten op het gebied van het ruimteonderzoek en de ruimtevaarttechniek, uitsluitend voor vreedzame doeleinden, tot stand te brengen. Het is een zuiver wetenschappelijke instelling, die zich uitsluitend met fundamenteel onderzoek inlaat.

Volgende landen maken deel uit van de ESRO : België, de Duitse Bondsrepubliek, Oostenrijk, Denemarken, Spanje, Frankrijk, Italië, Noorwegen, Nederland, Groot-Brittannië, Zweden en Zwitserland.

Programma.

Thans reeds worden plannen gemaakt voor de inrichtingen, die bedoelde instelling zal nodig hebben : technologisch centrum en laboratorium te Delft, rekencentrum te Darmstadt, laboratorium in Italië, basis voor ruimteraketten boven de noordpoolcirkel in Zweden.

De ESRO zal de laboratoria en technische uitrusting, die nodig zijn voor de uitvoering van de door de nationale universiteiten en instituten uitgewerkte onderzoeken, ter beschikking stellen van de Lid-Staten.

In samenwerking met de industrie zal de ESRO de technologische avant-garde-onderzoeken verrichten, die onontbeerlijk zijn voor de uitvoering van een programma, dat zowel voor de Organisatie op zichzelf als voor de Deelnemende Landen voordelen zal opleveren. Aangezien het doel van de ESRO zuiver wetenschappelijk is, zal deze instelling geen middelen aanwenden voor de bouw van lanceringsruimtevoertuigen — sonderaketten of raketten die satellieten dragen — noch voor hoofdzakelijk commerciële verwezenlijkingen. Zij voorziet ook niet in het in baan brengen van bewoonde satellieten.

Belang van de Belgische deelneming.

Uit de memorie van toelichting van het wetsontwerp hebben wij de volgende paragrafen gelicht om het belang van deze deelneming voor ons land duidelijk te maken :

« Het ruimteonderzoek, waardoor het mogelijk moet worden de structuur, de stoffelijke aard van de ruimte rondom de aarde en tussen de planeten en de aard van de andere hemellichamen te kennen en dat gelegenheid moet geven tot proeven buiten het aardvlak, schijnt te raken aan alle gebieden van de wetenschap. Het is een nieuw wetenschappelijk instrument van zeer groot belang voor de harmonische wetenschappelijke ontwikkeling van een land.

» Het ruimteonderzoek leidt tot belangrijke ontwikkelingen op het gebied van de kennis, die aan de basis ligt van de wetenschap. Ze geeft gelegenheid tot toepassingen van groot technisch- en handelsbelang en ontwikkelt intensief de industriële activiteit door het aantal en de variëteit van de toestellen en van de nodige materialen. Het gaat er, inderdaad, niet alleen om de uitrusting voor het meten te ontwikkelen, maar ook de kop van een raket of een satelliet te bouwen die de transmissietoestellen voor de informatie naar de grond bevat. Het ruimteonderzoek omvat eveneens het gebruik van een draagraket met zeer ingewikkeld controlestelsel en lanceerbasis. Ten slotte moet voorzien worden in het opvangen van signalen, de wiskundige behandeling en ontleding van de verkregen gegevens. Op industrieel vlak dient vooral genoteerd dat beroep zal worden gedaan op de miniaturisatie, de elektronica, de elektrotechniek, de machinebouw; dat de automatisering en de telegeleiding over

deviendront des procédés de fabrication communément employés dans la plupart des industries de l'avenir; que la technologie avancée, notamment des matériaux spéciaux, conduira à des développements nouveaux dans nombre d'industries, dont celles des machines; que les lubrifiants et couches de protection spéciaux qui sont développés, présenteront de multiples applications pour l'industrie chimique.

» Pour avoir une idée de l'importance de la recherche spatiale par rapport au développement économique et industriel, qu'il suffise d'indiquer qu'aux Etats-Unis au moins 5 000 entreprises industrielles et instituts de recherches sont directement liés à la recherche spatiale et que plus de 3 000 produits ont vu le jour grâce aux exigences spéciales de cette recherche. Dans une seule entreprise américaine, il est fait appel à 49 spécialités professionnelles différentes pour ces travaux spatiaux. Cette intense activité implique naturellement des dépenses considérables et actuellement, le budget de la recherche spatiale, tant civile que militaire, est de l'ordre de 7,7 milliards de \$, qui représentent 60 % des dépenses affectées à la recherche scientifique aux Etats-Unis. Il va de soi que pour rejoindre les objectifs qui découlent des avantages que procure la recherche spatiale dès aujourd'hui, tant sur le plan économique que sur celui du progrès notamment dans le domaine des télécommunications par satellites, la collaboration internationale était le seul chemin que pouvaient emprunter les Etats européens, compte tenu de l'importance de l'effort financier et du nombre des savants et techniciens à mettre en œuvre. C'est ce but que vise l'ESRO. »

Contribution financière de la Belgique aux activités de ESRO.

La contribution de la Belgique sera de 4,21 %. Sur la base de ce taux, sa participation sera de 160 millions pour les trois premières années et de 631 millions pour les huit premières années.

Le projet ainsi que le présent rapport ont été approuvés sans discussion.

Le Rapporteur,
L. RADOUX.

Le Président,
A. VAN ACKER.

het algemeen in de meeste industrieën in de toekomst gewone fabricageprocedures zullen worden; dat de gevorderde technologie, onder meer inzake speciaal materiaal, tot nieuwe uitbreidingen zal leiden in talrijke nijverheden, waaronder deze van de machines; dat de bijzondere smeermiddelen en beschermingslagen die zullen ontwikkeld worden, voor de chemische nijverheid zeer veel toepassingen zullen bieden.

» Om zich een idee te vormen omtrent het belang van het ruimteonderzoek ten opzichte van de economische en industriële ontwikkeling, bedenke men dat in de Verenigde Staten ten minste 5 000 nijverheidsondernemingen en onderzoeksinrichtingen rechtstreeks met het ruimteonderzoek in verband staan en dat meer dan 3 000 produkten werden uitgevonden dank zij de bijzondere eisen van dit onderzoek. In één enkele Amerikaanse onderneming wordt voor deze ruimtewerkzaamheden beroep gedaan op 49 verschillende beroepsspecialisten. Deze intense activiteit brengt natuurlijk zeer grote uitgaven mede en de begroting voor ruimteonderzoek, zo op burgerlijk als op militair gebied, bedraagt thans 7,7 miljard \$, hetgeen 60 % van de uitgaven voor het wetenschappelijk onderzoek in de Verenigde Staten vertegenwoordigt. Het spreekt van zelf dat, om de doelstellingen te bereiken die het gevolg zijn van de voordelen die het ruimteonderzoek van nu af aan biedt, de internationale samenwerking zo op economisch vlak als op dat van de vooruitgang, namelijk op het gebied van de telecomunicaties per satelliet, de enige weg was die de landen van Europa konden inslaan, rekening gehouden met de grote financiële inspanning en met het aantal aan het werk te zetten vorsers en technici. Dat is het doel van de ESRO. »

Belgische deelneming aan de activiteiten van de ESRO.

De Belgische deelneming zal 4,21 % bedragen. Op grond van dit percentage zal zij de eerste drie jaren, 160 miljoen belopen en 631 miljoen de laatste acht jaren.

Het ontwerp en dit verslag werden zonder bespreking goedgekeurd.

De Verslaggever,
L. RADOUX.

De Voorzitter,
A. VAN ACKER.